

תאונות נפילה מגובה יוחנן מי-רז

על פי נתוני אגף הפיקוח על העבודה נפילה מגובה היא הגורם העיקרי לתאונות קטלניות במהלך עבודה. התוצאה הקטלנית של נפילה מגובה רב הינה כמעט ודאית, כך שכמעט כל תאונה מסתיימת באסון. למרבית הצער, אף שעובדה זו ידועה לכל, ולמרות שהחוק בישראל דורש רישיון מיוחד לביצוע עבודות בגובה, נגרמות בארץ בממוצע כ-30 תאונות קטלניות מידי שנה, בהן מקפחים את חייהם עובדים ישראלים וזרים. תאונות אלו מהוות כמחצית מכלל תאונות העבודה הקטלניות המתחוללות בארץ, ובכלל זה גם תאונות דרכים בשעת עבודה (בסטיסיטיקה זו אין מכלילים את תאונות הדרכים בשעות הפנאי).

תאונת העבודה הנפוצה ביותר הכרוכה בנפילה מגובה מתרחשת בעת עבודה בתוך הבית – נפילה מסולם. כמובן, במקרה זה התוצאה, על פי רוב, איננה קטלנית, והנזק מסתכם "רק" בחבלה או פציעה. הגורם לסוג תאונות זה עשוי להיות סולם בלתי תקין או התנהגות פזיזה ובלתי זהירה של העובד – אותו גורם המכונה בשפה המקצועית היבשה "הגורם האנושי".

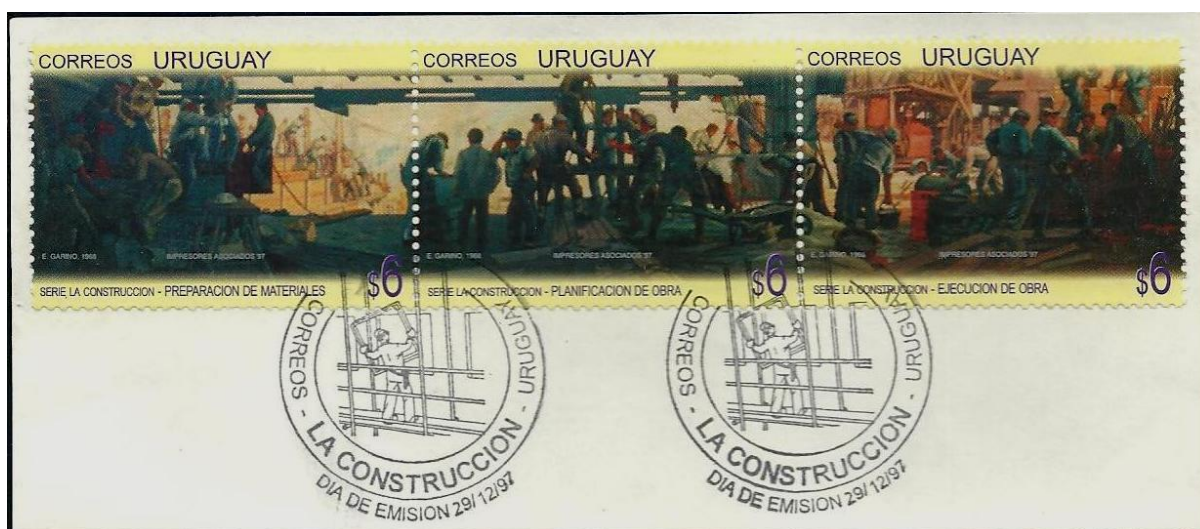


סולם לא תקין גורם לנפילה, כפי שמדגים צמד טט-בש זה.



יש לבדוק את הסולם לפני העבודה.

התאונות הקשות ביותר מתרחשות בשעת עבודה בגובה רב, בעיקר באתרי בניה בעת ביצוע עבודות ההקמה של המבנים (עבודות קונסטרוקציה) או בשעת עבודות תחזוקה שוטפות לאחר סיום הבניה. לקבוצת סיכון זו כך יש לצרף את העבודות המתבצעות על



שליבים בבנית קונסטרוקציה



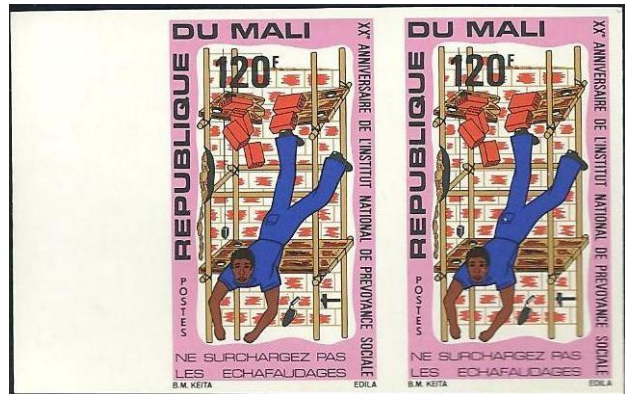
התקנת קווי חשמל בגובה רב

גבי עמודי חשמל או תקשורת. הבול מנורווגיה מראה בצורה ברורה כיצד אדם העובד על גבי עמוד כזה תלוי "על בלימה". אין ספק כי אדם העובד בתנאים כאלה נדרש לרמה גבוהה של קור רוח, אולם בכך אין די: על המעביד לספק לו אמצעי הגנה הולמים. לעיתים השימוש באמצעי הגנה אלו מגביל את נוחיותו של העובד, ועל המעביד לחייב את העובד לעשות בהם שימוש.

נפילה בשעת עבודה בגובה יכולה להיגרם כתוצאה משימוש בציוד בלתי תקין, כגון עבודה על גבי משטח עבודה מאולתר ורעוע. לפעמים המשטח תואם את התקנים, אלא שמעמיסים עליו ציוד וחומרי עבודה לרוב, עד שהוא קורס תחת נטל המשקל. בפעמים אחרות מבצע העובד עצמו פעולות מסוכנות, בפרט במצבים בהם אין מעקה הגנה למשטח העבודה.



סל לעבודות בגובה כולל מעקה למניעת נפילות



קריסת פיגום עקב עומס יתר. צמד בלתי מנוקב

כדי למנוע תאונות של נפילה מגובה, חובה להשתמש בציוד ואמצעי הגנה מתאימים, כגון חגורת בטיחות או רתמת בטיחות. באמצעות חגירת אביזרים אלו ניתן לקבע את הגוף אל בסיס איתן ולמנוע את הנפילה.



רתמת בטיחות לעבודה בגובה.



קיבוע לעמוד באמצעות חגורה

במקרים מסוימים, בעיקר כאשר מספר העובדים הוא גדול ופוטנציאל הנפילות הינו גבוה, יש להתקין גם רשת בטיחות במפלסים התחתונים, לבלימת נפילת אדם או



רשת בטיחות לבלימת נפילות

חפצים מגובה. זהו אמצעי בטיחות יעיל אך יקר למדי, ולכן השימוש בו הוא מוגבל יחסית. ראוי לציין כי רשת בטיחות זו הינה האמצעי האחרון לבלימת נפילות מגובה, ובשום אופן אין להסתמך עליה בלבד, ואין לראות ברשת כמי שמעניקה פטור ממילוי יתר הוראות הבטיחות. כמו כן, חלה חובת שימוש בקסדת מגן למניעת פגיעה בראש מחפצים העלולים ליפול מגובה.



קסדה להגנת הראש



חותמת ביול: סוגי רשתות בטיחות למניעת נפילות

אמצעי הבטיחות הללו עשויים להציל חיים, אך חשוב לדעת כי הדרך הטובה ביותר למנוע אסונות היא להקפיד על תקנות הבטיחות לכל אורך הדרך. חובה על המעביד לתכנן כראוי את כל שלבי העבודה, ועליו לוודא כי העובד קיבל הדרכה מתאימה והוסמך לעבודה בגובה. המעביד חייב לספק לעובד ציוד מתאים ותקין, וכן לפקח כי העובד מבצע את העבודה כראוי ולא "מחפף".



החלק המתסכל ביותר עבור העוסקים בשמירה על הבטיחות הוא שרוב האסונות היו יכולים להימנע בנקל אילו רק הקפידו העובדים והמעסיקים על קיום הוראות הבטיחות.

יוחנן מי-רז היה הממונה על בטיחות בחברת החשמל. התצוגה שלו "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" זכתה מספר פעמים במדליה מוזהבת ברמה הבינלאומית. כתובתו למשלוח תגובות: meyraz1@bezeqint.net